

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignanih je bilo 20 konjev, 18 bikov, 220 volov, 475 krav in 14 telet. Skupaj 747 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmju so bile sledeče: Debeli voli, 1 kg žive teže od 5-6,50, poldebili voli 2,75-3,25, plemenski voli 2,50-3, biki za klanje 3,50-5, klavne krave debele 3,75-5,50, plemenske krave 2,50 do 3, krave za klobasarje 1,50-2,50, mlada živina 4-6, teleta 5-6 Din. Prodanih je bilo 463 komadov, od teh za izvoz v Avstrijo en konj, v Italijo 71 goved.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinski sejem dne 25. septembra je bilo pripeljanih 358 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5-6 tednov stari komad 45-80, 7-9 tednov 90-100, 3-4 mesece 150-200, 5-7 mesecev 300-400, 8 do 10 mesecev 450-500, 1 leto 550-700 Din. 1 kg žive teže 7-8,50, 1 kg mrtve teže 10-12 Din. Prodanih je bilo 114 svinj.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg 12-14, volovsko meso II. vrste 10-12, Meso od bikov, krav, telic 6-8, telečje meso I. vrste 18-24, telečje meso II. vrste 8-12, svinjsko meso sveže 12-24 Din.

*

Ljubi Bog na Poljskem.

Na poštne uradu Adamuka v Voliniji so našli med oddanimi poštami pošiljkami pismo, ki je bilo naslovljeno na ljubega Boga. Pismo je bilo opremljeno z domačo poljsko znamko, toraj bi naj prebival Ljubi Bog na Poljskem. Ker pa niso vedeli v Adamuki natančnega božjega naslova, so odposlali pismo v Varšavo. Tudi tukaj si niso znali pomagati nižji poštni uslužbenci in so poslali zadevo ravnatelju glavnega poštne urada. Ta je naslovil pošiljko na poštno ministrstvo. Minister je hotel poslati pismo nazaj, ker ni bilo naj naslovljeno, a mu je svetoval ministerjalni svetnik, naj odpošlje pismo papežu. Slednjič se je izmotal g. minister iz zagate na ta način, da je izročil pisanje ob priliki avdijence pri maršalu Pilsudskem njemu kot vrhovnemu gospodarju Poljske. Pilsudski je odprl pismo in čital:

»Ljubi Bog! Podpisani Vladislav Kaczinsky, po poklicu krojač, se je, kakor ti je znano, silno zadolžil radi prevelikih davkov, katere so mu naložili. Ker jih nisem mogel plačati, so me rubili včeraj. Ljubi Bog, jaz sem resnično v največji stiski in prosim Te, usmili se me, si ne znam drugače pomagati in moram z družino vred stradati. Pošlji mi takoj 1000 zlotov! Ta znesek bi zopet osrečil hišo tvojega že v naprej hvaležnega Vladislava Kaczinsky.«

Maršal se je dobrohotno smejal mišljenju krojača. Pustil mu je nakazati 500 zlotov s sledečim pismom:

»Gospod Vladislav Kaczinsky v Adamuki! Tvoje pismo sem sprejel. Pošiljam ti 500 zlotov in upam, da boš ostal vedno dober državljan moje države.«

Pilsudskijev odgovor je bil napisan na obrazec z nadpisom »Grad Belvedere«. Čez par dni je prejel maršal odgovor od krojača iz Adamuke, ki se je glasil:

»Ljubi Bog! Zahvalim se Ti, da si skazal milost in usmiljenje ubogemu krojaču. Znano mi je, da si poln dobrot in usmiljenja in nisi pozabil na izstradanega siromaka. Če mi boš poslal še enkrat denar, potem ga ne nakazuj preko Belvedere, tamkaj si namreč pridružujejo kar polovico za vojaške zadeve! Tvoj Vedno hvaležni Vladislav Kaczinsky!«

*

Mariborska Krščanska ženska zveza vabi članice k cerkvenim govorom v stolni cerkvi od 5. do 9. oktobra.

Št. Peter pri Mariboru. V nedeljo dne 4. oktobra popoldne po večernicah se vrši v dru-

štvenih prostorih sestanek fantovskega krožka. Fantje so prijazno vabljeni. Zadnjo nedeljo oktobra po večernicah se vrši redni občni zbor prosvetnega društva »Skala« združen s poučnim predavanjem. Govornik pride iz Maribora.

Sv. Lenart v Slov. gor. »Katoliško prosvetno društvo Zarja« pri Sv. Lenartu v Slov. gor. priredi dne 4. oktobra po večernicah v dvorani »Narodnega doma« (gostilna Matjašič) vinskogratov z godbo ter šaloigro »Navaden človek« v treh dejanjih. Pridite od blizu in daleč, da se iz srca nasmejete. Bog živi! Odbor.

Remšnik. Tujec, ki je v nedeljo dne 23. septembra obiskal Remšnik, se je začudeno vprašal, kaj se tukaj godi. Cvetlice, venci, slavoloki, zastave, ubrano pritrkavanje zvonov, mnogo ljudi, domačih in tujih. Napis na slavoloku pri cerkvi je povedal, da slavita v Remšniku obe Marijini družbi, mladeniška in dekliška, 25 letnico svojega obstoja. Tridnevna, ki jo je vodil č. g. misijonar Zelič od Sv. Jožefa pri Celju, se je zaključila s slovesnostjo v nedeljo. Slovesno sv. mašo z asistenco je opravil velečastni g. An'ron Podvinski, dekan v Zavrču, ki je pred 25. leti kot župnik remšniški ustanovil tukaj Marijino družbo za mladeniče in mladenke. Imel je ganljiv cerkveni govor, v katerem je poudarjal veliko važnost Marijinih kongregacij v današnjih razburljivih in nevarnih časih. Glavno sveto opravilo je bilo jutraj, drugo ob 10., tudi s pridigo in slovesno sv. mašo, pri kateri je lepo prepeval moški zbor. Vmes je bilo še več sv. maš. Slovesnosti so se udeležile sosedne družbe iz Brezna in Kaple, tudi marijanska kongregacija iz Marenberga je bila zastopana, mladeniška in dekliška, ki imata vsaka svojo lepo zastavo in bodeta v štirih letih tudi slavili svojo 25 letnico. Popoldne je bila slovesnost v cerkvi, nato na ovenčanem prostoru zunaj cerkve slavnostna akademija. Pozdravni govor je imel domači g. župnik Vid Pavlič, nastopili so fantje in dekleta z govori in deklamacijami, vmes pevski zbor. Domači fantje in dekleta so uprizorili dve igri, dekleta resno, fantje šalivo burko, tako da je bilo za gledalce nekaj resnopoljnega, nekaj za smeh. Usoda Evrope, zlasti še našega malega

na ogromnem oknu veseljstva. Kar je videla, je bila morija. Kar je iz zemlje gor proti nji in nebu puhtelo, je bila kri, vroča, grešna in nedolžna kri.

Tako se je vse te grozote prestrašila, da se je naglo spet skrila.

In kakor bi samo nebo nad vso to strašno žalostno zemljo nanovo zajokalo, so se spet vsule nanjo bele, od hladne boli strnjene solze, velike plešoče snežinke.

Matiji Petku, desetniku, ki je plezal zadnji med trojico poizvedovalcev, so se snežinke na rokah sproti tajale. Tudi na obleki. Bila je že do zadnje niti premočena. Visela je na njem, kakor bi bil zavil v premočen papir.

Dva dni in dve noči je že neprestano v snežnem metežu in v ognju. Oči ves ta čas ni za pet minut zatislil. Užil je le nekaj skorje prepečenca, s snegom si hladil žejo. Navrh neprestana napetost duha ob neusmiljeno vstajajoči misli: »Živ ne pridem iz tega pekla!« Oddih in okrepčilo mu je bilo, ko je dobil povelje, naj gre s praporščakom in četovodjo na poizvedovanje.

Zdaj, ko leze na te divje višine, mu v glavi šumi in bobni, kakor bi drveli z vseh gorskih višin krog njega bobneči veletoki in slapi v nižine. Vmes posamezni, še močnejši gromi, kakor bi se v presledkih kručili z vrhov ogromni plazi in bi drveli z groznim

bobnenjem navzdol. Trese se zemlja pod njimi, gorovje poka.

Matiji se včasih zazdi, da vse pod njim popušča, se pogreza, drsi v globočino, pada, pada v brezdanja brezna, v večnost. A se iz omame in prevare spet zave: »Samo veliki topovi so!«

Vmes prasketaja, neprestano in naglo. Škrebeta, kakor bi naglo udarjalo ob led drobno kamenje. Matiji se za trenotke zazdi, da prihaja to živce trgajoče prasketanje izpod snega, iz globine zemlje. Kakor bi se bil zbudil duh Karpatov, Repoštev, o katerem ve četovodja, ki pleza nekaj korakov pred njim — bivši študent — toliko in tako nazorno pripovedovati. Morda ga je šum in grom po gorah iz stoletnega spanja zbudil? In zdaj hoče na dan. S svojo silno močjo se upira ob gorovja kamenite stene in svode. In se zibljejo, tresejo in pokajo na vseh koncih in krajih s tako groznim šumom, da vse telo spreletava, da skoz kri in kosti reže, reže noter do srca. A se hipoma spet zave, pomisli iz utrujenosti in meglenih sanjarij in prividov jasneje in trezneje: »Strojne puške!«

»Ssss — rrrrč —« zašvistne nenadoma skozi zrak, skozi tiho padajoče kosmiče, kakor bi bil nekdo z drobno, prožno palico krepko po zraku zamahnil in bi se bila palica v zamahu s hreščočim jekom prelomila.

V istem trenotku je Matija začutil, da mu ie des-

»Vi še vedno žalujete za svojo ženo. Kako ste plemeniti! Ali je ne morete pozabiti?« Vidovec: »Ne, nikoli je ne bom pozabil. Preveč je pustila dolgovi pri šiviljah!«

All je mogoče vse prodati?

V Parizu so se pogovarjali v neki družbi, ali je mogoče vse prodati, kar kdor hoče. Nekdo je menil, da se more prodati vse, samo ako je cena primerena. Drugi so temu ugovarjali. Nazadnje je rekel neki gospod svojemu prijatelju, da stavi z njim, da ne bo mogel prodati v eni uri na trgu sto novih pravih bankovcev od sto fran-

naroda, je danes na tehtnici, neizmerne važnosti je torej krščanska organizacija mladine, bodisi v cerkvenih kongregacijah, kakor v izobraževalnih društvih, mladeniških in deklinskih zvezah. Zato mladeniči in mladenke, ostanite zvesti kongregaciji, bodite vneti delavci v prosvetnem društvu, posebno tukaj na meji in v našem malem slovenskem narodu se ni treba bati bodočnosti! Vsi, ki smo bili v nedeljo v Remšniku, smo dejali: »Lepo je bilo danes tukaj.«

Braslovče. V nedeljo se vrši pri nas po večernicah običajna procesija z molitvijo sv. rožnega venca. Ljudje se te procesije vedno v velikem številu udeležijo. — Po cerkvenem opravilu vprizori Prosvetno društvo v društvenem domu igri Pogodba in Kordula. Bo obilo smeha, zato pridite.

*

Viničarski vestnik.

ZAHTEVE VINIČARJEV.

Na občnem zboru »Strokovne zveze viničarjev« dne 13. septembra 1931 v Ljutomeru so se obravnavali in sprejeli važne predlogi. Občni zbor je pooblastil načelstvo zveze, da naj stori povsod potrebne korake, da se naj zagotovi viničarjem stalnost v službi; da se naj organizacija pridruži stremljenju vinogradnikov po odpravi prevelike trošarine na vino. Radi namere znižanja plač viničarjem pa se je sprejela naslednja resolucija.

Zbrani viničarji kot delegatje na redni skupščini svoje stanovske organizacije, »Strokovne zveze viničarjev« dne 13. septembra 1931 v Ljutomeru, odločno protestiramo zoper vsako namero, da bi se nam plače znižale. Naš denarni zaslužek je že sedaj za najmanj 60% premajhen, da bi mogli z njim vzdrževati svoje družine vsaj na najskromnejši človeku dostojni eksistenci. S tem, da bi se viničarjem plače še znižale, ne bode nikomur, najmanj pa vinogradiški krčki prav nič odpomagano. Kupna moč viničarskega ljudstva bo se še zmanjšala, kriza bode še s tem še povečala in bo prizadela vsakega, za katerega pride viničar kot konzument v poštev, tako bo tudi prizadela vinogradnike same. Važno je naglasiti pri tem dejstvo, da so prišli prvi glasovi o znižanju zaslužka viničarjem,

ravno od strani velevinogradnikov, predvsem inozemcev, kateri so po večini itak tudi sedaj svoje viničarje najslabše plačali, pridelano vino pa najboljše prodajali, krassen izkupiček kot sad naše zemlje in truda našega človeka, pa nalagali in spravljali v blagajne izven naše države. Posledica skrajne obubožanosti tisočev in tisočev viničarskih družin sedaj v povojni dobi se že usodno kaže pri viničarski mladini (šolska deca, fantje naborniki) kot bodoči generaciji. Iz splošnih državnih, kakor narodnostnih vidikov, naša javnost, predvsem pa merodajni činitelji ne smejo dopustiti, da bi se viničarjem plače še znižale, da bi se to ljudstvo še bolj stiskalo in tiralo na rob obupa. Če se neče upoštevati nas, ki smo danes tukaj dejansko viničarji, očetje številne družine, naj se vsaj vzame v zaščito naša mladina, naš bodoči rod. Vsi viničarji odločno stojimo na stališču, da se nam plače ne smejo reducirati in pri tem pričakujemo podpore od vse naše človečanskočulne javnosti, predvsem pa od oblasti. V naši pravični borbi hočemo tudi to, da se mora določiti, kolika sme biti najmanjša viničarjeva plača v vseh krajih, kar bi bilo danes že nujno potrebno izvajati posebno tam, kjer so še za viničarje tiste krivične razmere in navade, da mora viničar vinograd obdelovati skoraj zastoj, ali pa za tako nizko plačo, da o pravem zaslužku za delo sploh ne more biti nobene besede. »Strokovna zveza viničarjev.«

*

Novi društveni in zborovalni zakon.

Ta zakon je bil razglašen 19. septembra ter je bil izdan na podlagi člena 117 ustave Kraljevine Jugoslavije. V naslednjem homu seznanili čitatelje z bistvenimi točkami tega zakona.

Ustanovitve društev.

Kadar se namerava ustanoviti kakšno društvo, mora ustanovitelj predložiti prijavo pristojni upravni oblasti 2. stopnje (banski upravi) preko občne upravne oblasti 1. stopnje (sreskega načelstva). Priložiti mora v polih enakih izvodih pravila, ki jih morajo podpi-

sati najmanj 3 ustanovitelji. V pravih društvu se mora ugotoviti: 1. ime, sedež in področje društva; 2. naloga društva in sredstva, da jo more doseči; 3. ustroj uprave; 4. odredba o vstopu v društvo in izstopu; 5. pravice in dolžnosti članov; 6. zastopstvo društva; 7. znaki društva, pečat, obleka itd. Namen imovine društva v slučaju, da društvo preneha. Občna upravna oblast 2. stopnje bo prepovedala ustanovitev društva, ako je po svojem imenu, namenu ali ureditvi nasprotno državi, državnemu ali družabnemu redu ali javni morali, ali je kot društvo za telesno vzgojo postavljeno na versko, plemensko ali pokrajinsko podlago. Oblast 2. stopnje lahko prepove ustanovitev društva v teku 6 tednov od dneva, ko so bila vložena pravila. Če se prepoved ne izda v tem roku, stopi društvo v življenje. Uprava društva mora voditi točen spisek vseh članov ter ga v prepisu poslati sreskemu načelstvu, katero mora tudi prijaviti volitve novega odbora. Na zborovanja društva lahko pridejo člani in imensko povabljeni gostje. Vsako zborovanje mora uprava prisrčno prijaviti upravni oblasti 1. stopnje (sresk. načelstvu) 48 ur pred zborovanjem z označbo kraja in časa zborovanja in dnevnega reda. Upravna oblast sme na vsako zborovanje poslati svojega zastopnika. Na zahtevo te oblasti mora uprava društva njej dati na vpogled zapisnik sej in zborovanja; oblast more razveljaviti vsak sklep društva, ki je nasproten pravilom in zakonom.

Politična društva in politična stranka.

Kar se tiče političnih društev veljajo iste določbe kakor za ustanavljanje nepolitičnih društev. Katero društvo se ima smatrati za politično, določa notranji minister, ki da dovoljenje za ustanovitev političnega društva. Politična društva ne smejo imeti verskega, plemenskega ali pokrajinskega značaja ali naloge, ki bi bila nasprotna narodnemu edinstvu in celini države ali državnemu in družabnemu redu. Za ustanovitev političnih strank velja v bodoče naslednje: Kadar se namerava ustanoviti taka stranka, morajo ustanovitelji, najmanj 10, poslati program in pravila stranke in svojeručno podpisano prijavo ministru notranjih zadev. Podpisniki prijave morajo označiti svoje krstno in rodbinsko ime ter po-

kov za 10 frankov po komad. Drugega dne je imel tisti gospod razstavljen na deski na trgu bankovce po sto frankov in vabil ljudi, naj mu jih odkupijo po 10 frankov komad. Nihče tega ni hotel storiti, ker so vsi mislili, da je samo papir brez vrednosti, namreč kaka reklama. Stal je in vabil in nagovarjal celo uro, a je žel le posmeh in par šaljivih besed. Ko je bila ura pri koncu, je moral svoje bankovce spraviti in priznati, da vendar ni mogoče prodati vsega, čeprav je ee na primerna; kajti kje je bilo najti bolj primerne cene, kakor samo 10 frankov za 100 frankov?

nica kamen izpustila. »Ali se je počina, ki sem se zanj držal, odkrušila?« je pomislil nekako nejasno, kakor v polnu. »In vendar ne! Saj se je z levico še oklepam.«

»Kaj pa, če sem zadet?«

Primaknil je desnico tesno pred oči. Glej, vsa krvava! Zdaj čuti tudi, kako mu teče gorka kri za rokav. Prsti mu brez moči bingljajo dol ob suknji.

Začutil je žgočo bolečino tudi ob strani, v ledju na desni strani. Čutil je neprijetno, kako mu dol po nogi polzi kri, topla, vroča kri.

In nekako polzavedno je čutil, da mu tudi levica postaja slabša, mu dreveni, skalo popušča.

»Pomagajte!«

Bolj zdihnil je, ko zaklical. Tako silna je bila moč discipline, tako ves prežet je bil s poveljem, da se mora podjetje izvršiti z največjo previdnostjo in molčečnostjo, da niti v ti smrtni nevarnosti ni upal glasnoje na pomoč zaklicati.

Bilo pa ni pomoči od nikoder.

Zdrknil je s skale.

Drasel je po mehkelem snegu. Izpočetka se skoro zavedal ni, da drči v globino. Le polagoma je spoznal, kaj se z njim godi; a še sedaj le v nekaki omotici. Nekako polzavestno se je poskusil z levico kje oprijeti, da bi se ubranil teža nevzdržnega, mehkega

drvenja navzdol. A za kar je zgrabil, ni nudilo opore. Kamor je sagel, sam sneg, mehke sneg, brez vsake trdne točke. Kakor v puh se pogreza roka vanj ali kakor v sod vode.

In se niti trudil ni več. Spoznal je, da je brezkorisno. In bolj in bolj se ga je lotevala mehka omamica, nekaka topla, prijetna lenost, tiha želja, da bi se peljal in bi drsel tako brez konca in kraja.

Kar se mu je zazdelo, da se je pogreznil povsem v sneg in ne drsi več. Hotel je pogledati, kje je. A ni mogel oči odpreti. Poskusil se je dvigniti, izkupati se. Pa se je le globlje pogrezal. V usta mu je silil sneg, v nos, v ušesa. Prhal je, branil se z zadnjimi močmi, da ga ne zaduši. A mu je legalo na prsi večje in večje breme; dihale je težje in težje.

Kar se mu je zazdelo, da leži doma na njivi. Ne, ne leži na nji, zakopan je v njo!

Obide ga silna groza. Hoče vstati, izkupati se, rešiti se. A se pogreza globlje in globlje. Prst njeve mu kakor mlačna voda polje krog telesa. Tiho, tiho, nalahko plivkaje, neprijetno ga ščegetaje, mu drsi čez noge, čez pas, čez ledja. Polze mu gor čez prsi, čez rame, čez roke, da jih ne more več gibati. Kakor z ogromnimi, jeklenimi prsti se mu oklene vratu. Sili

(Konec prihodnjič.)